

P. M. DAM:

Røða á Fólkatingi

í heyst undir orðaskiftinum um trúntaluna

Høje ting. Højtærede formand, højtærede statsministre! Ærede medlemmer!

Jeg vil gerne have lov til at sige tak for sidst. Tak for den tid, knapt 10 år, som mig var forundt at repræsentere Færøerne som folketingsmand. Jeg møder igen forvisset om, at den samme forståelse og velvillige sindelag, som jeg i så rigeligt mål mødte her i dette høje ting, i ministeriet og alle vegne her nede, hvor der var tale om færøske interesser, stadig er til stede.

For mig, der lige fra min barndom har oplevet de stærke gærende kræfter i befolkningen på Færøerne i tiden efter 1906, forekommer det som et eventyr, hvad der er sket, ikke så meget, hvad angår den økonomiske strukturændring og til tider eksplosive udvikling som den sindelagsændring og udvikling af den menneskelige forståelse, som man over alt i verden tørster efter, og som er forudsætningen for en lykkelig sameksistens for minoriti- og majoritets, race — og andre folkelige forskelligheder inden for et rige så vel som riger og verdensdele imellem.

Enkelte af modstanderne af samhörigheden mellem Færøerne og Danmark har prøvet på at anholde mine udtalelser her i dette høje ting om den nye styrelsesordning, at den forekom mig at være et af det smukkeste blade i Danmarks historie.

Men tiden, der er gået siden styrelsesordningens vedtagelse har på den glædeligste og i høj grad synlige måde givet mig ret.

Styrelsesordningens generøse tilbud om sameksistens og broderligt fællesskab mellem det færøske og det danske folk under så frie former, som man til enhver tid måtte ønske det, er sandelig ikke blevet gjort til skamme.

Med undtagelse af enkelte misforståelser af personer og foringer som ikke har formentet ånden i den nye styrelsesordning — jeg tænker særlig på studenterpissøden på Island — må vi færingar i det store og hele erkende, at tiden siden styrelsesordningens vedtagelse har svaret til forhenværende statsministers Hedtoft udtalelse, at herefter skulle der ikke være nogen fremmed, men danskerne, der præsterede færingerne som den sjette nordiske nation, som man var glad for og stolt af som en del af det danske rige. Denne åbne anerkendelse af færingerne som den sjette nordiske nation med eget sprog, kultur og nationale ejendommeligheder og særpræg blev så sandelig ikke gjort i følelsen af nogen svækkelse af samhörigheden mellem det danske og det færøske folk inden for det danske rige, tværtimod! Og jeg føler mig overbevist om, at de ærede medlemmer af dette høje ting uden hensyn til partifarve følger sin i overensstemmelse med forhenværende statsminister Hedtoft det dansk-færøske spørgsmål.

Jeg takker den højtærede statsminister for hans udtalelser vedrørende Færøerne.

Vi har i de sidste år kunnet glæde os over store og mærkbare forbedringer og fremskridt på mange områder og undlader ikke at takke for det danske bidrag hertil. Jeg

tænker særlig på, hvad der er sket på det sociale område, hvor forholdene er ajourført med, hvad man har her nede. Dog er der opgaver også inden for dette område, der ikke er løst, men som man har den nødvendige lovhjælp til at løse på samme måde, som man har gjort herude. Jeg tænker på hjem for små børn, der særlige forsorg for andssvage, oprettelsen af flere aldersdomshjem og plejehjem. Men man er igang med at overveje alle disse spørgsmål, og jeg føler mig overbevist om, at de vil blive løst så hurtigt som det overhovedet kan lade sig gøre. Denne ligestilling med, hvad man har i Danmark på det sociale område har vakt udtalt glæde og tilfredshed på Færøerne. Ikke mindre glad og tilfreds er man for, hvad der er sket og er ved at ske på det sundhedsmæssige område, hvor man særlig har sat ind på udbygning og forbedring af lege- og sygehusordningen. Når man er færdig med den igangværende sygehusbygning, vil man på Færøerne med hensyn til sygehus-senge være fuldt ud på højde med det bedste, man har i Norden. Og dette siger meget.

Noget af det første, der blev gjort, da jeg var medlem af landsstyret, var at rejse spørgsmålet om bygning af et seminarium med tilhørende øvelsesklasser. Det er derfor med den største glæde, at man nu kan konstatere, at denne opgave, som er en statsopgave, nu er ved at blive løst, idet den nødvendige bevilling, tegninger m.m. ligger klart til, at man kan gå igang med byggeriet. Her er tale om en fundamental forbedring af hidtil uforvarselige forhold.

Man har iøvrigt sat meget ind på forbedring af skolevesenets, som er et fællesanliggende, hvis udgifter bestrides af statskassen og den færøske landskasse i fællesskab.

Skole- og undervisningsvesenet står i en rivende udvikling, og det er af den allerstørste betydning for Færøerne, at man ikke sækker agter ud på dette område, men til enhver tid står på højde med det bedste, man har i Norden. Jeg følger mig overbevist om, at det høje ting er indforstået hermed og til enhver tid er rede til at gøre sit til, at dette må ske. Jeg vil ikke undlade at benytte lejligheden til at takke for, at Ungdommens uddannelsesfond også omfatter færøske studerende på Færøerne så vel som i Danmark. Det, som denne fond kan yde, sammen med det, der ydes af den færøske landskasse til studerende, åbner studieport for mange, der tidligere på grund af manglende midler ikke kunne gøre sig håb om at gå studievejen. Her er med sandhed tale om fremskridt af den allerstørste betydning for den opvoksende slægt.

Forbindelsen mellem Færøerne og Danmark og den øvrige del af Verden har ladet meget tilbage at ønske.

Men her er ved at ske fremskridt. Der er tale om at sætte større hurtiggående ruteskibe ind mellem Danmark-Færøerne-Island. Man har forsøgsflyvning igang. Og planerne om udbygning af flyvepladser, englænderne under krigen byggede på Vågå er, så vidt jeg kan forstå ved at blive realiseret, ligesom man er stærkt optaget af planer om bygning af en eller to andre flyvepladser, så flyverne altid uden hensyn til vindretninger kan lande på Færøerne. Det er som regel nemlig sådan, at når der er taget på vestsiden, er det klart på østsiden, hvilket gør det nødvendigt, for at kunne opretholde en regelmæssig flyveforbindelse med Færøerne, at man har to flyvepladser til disposition på Færøerne.

I erkendelsen af den meget store betydning, en regelmæssig flyveforbindelse har for Færøerne, undlader jeg ikke at henstille til den højtærede statsminister, den høje regering og det høje ting at give løsningen af den bedst mulige flyveforbindelse mellem Færøerne og den øvrige verden en fremtrædende prioritetstilling i regeringens og rigsdagens arbejde.

Vi færingar har med den største

interesse mærket os planerne om brugen af helikoptere som forbindelsesled mellem byderne på Grønland, idet man er klar over, at de erfaringer, man gør her med hensyn til brugen af helikoptere til flyvning over fjeldene i Grønland, kan komme os til gavn. Brugen af helikoptere til flyvning mellem øerne deroppe har været stærkt på tale. Hvis den med hensyn til rentabilitet og særlig hvad angår sikkerheden for menneskeliv er konkurrencedygtig med ruteskibene vil den blive af revolutionerende betydning for den fremtidige forbindelse mellem øerne.

Den mangeårige hårde kamp for udvidelsen af fiskeriterritoriet på Færøerne til 12 mil ud fra lige linjer er lykkeligt overstået. Og jeg har den glæde at kunne sige, at den indsats man fra dansk side har gjort i denne sag erkendes af alle færingar uden hensyn til partifarve som værende fortrinlig og i højeste grad påskønnelsesværdig. På færingernes vegne undlader jeg ikke her på dette høje sted at fremføre en hjertelig tak derfor. Man påskønner i høj grad og takker derfor, at man fulgte sejren i tovrækningen med englænderne om fiskeriterritoriet op med indsættelsen af en meget effektiv fiskeinspektion med de mest moderne, hurtiggående inspektionsskibe med helikoptere ombord. Disse skibe med helikoptere kredsende omkring fiskeriterritoriet har vist sig virkelig at kunne holde trawlerens rovfiskeri uden for, hvilket har vakt udtalt glæde og påskønnelse blandt de færøske fiskere så vel som hos den færøske befolkning i det hele taget.

Der er naturligvis for tidlig at komme med en endelig udtalelse om virkningen udvidelsen af fiskeriterritoriet og den effektive fiskeriinspektion har haft og kommer til at have med hensyn til fiskeriet. Men man mener allerede at mærke større og mere varige forekomster af særlig den værdifulde kuller, der egner sig fortrinlig til filetskæring.

Men alle medaljer har deres revers. Sådan er det også med udvidelsen af fiskeriterritoriet.

Vi solgte jo en masse fersk fisk til England.

SUÐURSTREYMOYAR JAVNAÐARFELAG

hevur 2. uppstillingarfund hóskevdíð 19. nov. kl. 8 í Losjuni.
NEVNDIN

Pf. J. F. KJØLBRO

Telegrammadr.: „Kjølbro“ - Telf. 5489 (6 linjur) - Telex 20

Handilsvirkir

Allar vanligar vørur í heil- og smásølu.

ÚTGERÐARFELAG
ÍSVIKKIR og KULDAGOYMSLUR
HERMETIKKIDNAÐUR
FISKAMJØLS- og SILDAMJØLSVIKKIR
KLAKSVIKAR SLEIPSTØÐ (mekaniskur verkstaður) ger alt vanligt skipsarbeiði og nýbyggingar.
KLAKSVIKAR BKIKKSMÍÐJA Sanitetsvørur, rør. Ger alt vanligt blikksmíðjuarbeiði og rörleggjarararbeiði.
Setur upp miðstöðuhitaverk.

Innflutningur:

Matvørur, klædnavørur, salt, kol, olja, timbur og bygnings-tílfar. Allar vørur til skipaútgærd.

Útflutningur:

Fiskaflokk, ísfiskur, saltfiskur, klippfiskur, hermetikk.

Ms. „ARIZONA“

ferrir í Halmstad 18.11 og Keyptmannahavn 20.11 beinleiðis til Føroya.

SKIPAFELAGIÐ FØROYAR

Som en reaktion på udvidelsen af fiskeriterritoriet har englænderne nu indført et kvotasystem for færingerne, der faktisk gør det færøske ferskfiskeri med England som marked umuligt.

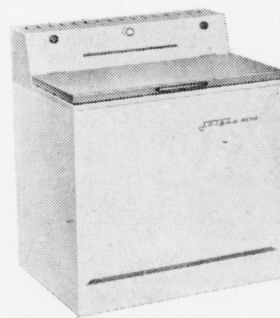
Det kan ikke nægtes, at dette englænderne modtræk for ikke at sige hævnakt vil i første omgang, indtil man har fået bygget de nødvendige fryserier og filetanlæg.

Jógvan á Gørdum hevur landað í Vági, fiskurin varð pakkaður beinleiðis úr skipinum, 170 tons. Fiskurin fer við Karin K til Ítalíu.

FRIGOR heimafrystarar

230 ltr.
kr. 1525,00

165 ltr., — 240 ltr. — 300 ltr.
kr. 1195,-, kr. 1295,-, kr. 1455,-

Lagaligar gjaldstreytir

Bíleggið í góðari tíð, tí eftirspurningurin er ovurhonds stórir

Pf. J. F. KJØLBRO

HEILSOLAN . TLF. 5396 — 5489